

Mfv.II.10.324/2013/4.szám

A Kúria a dr. Wennesz Gyula ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Lakos Júlia ügyvéd által képviselt alperes ellen jubileumi jutalom megfizetése iránt a Győri Munkaügyi Bíróságnál 4.M.318/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Törvényszék 2.Mf.20.713/2012/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme alapján - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Győri Törvényszék 2.Mf.20.713/2012/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Győri Munkaügyi Bíróság 4.M.318/2012/5. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000,- Ft (Húszezer forint) és 5.400,- Ft (Ötezer-négyszáz forint) áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetéke az állam terhén marad.

Az alperes a megfizetett 55.400,- Ft felülvizsgálati eljárási illetéket visszaigényelheti.

I n d o k o l á s

A felperes 38 évet meghaladó közalkalmazotti jogviszonya az alperesnél lemondása alapján 2012. április 30-án szűnt meg.

A felperes 2012. április 19-én igénybejelentéssel élt és kérte a kedvezményes öregségi nyugdíja megállapítását. A Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság a 2012. május 3-án kelt 10-04164/2012/5. számú határozatával a felperes öregségi nyugdíját 2012. május 1. napjától állapította meg.

A felperes a kérelme elutasítását követően előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 553.500,- Ft jubileumi jutalom megfizetésére. Álláspontja szerint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 78. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételeknek

megfelelt, mert több mint 38 éves közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkezett, továbbá annak megszűnésekor kedvezményes öregségi nyugdíjban részesült.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes a Kjt. 37/B. § szerint közalkalmazotti jogviszonya megszűnésekor nem minősült nyugdíjasnak.

A Győri Munkaügyi Bíróság a 4.M.318/2012/5. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában arra hivatkozott, hogy a jubileumi jutalom olyan külön juttatás, amely a törvényben írt [Kjt. 78. § (4) bekezdés] együttes feltételek megléte esetén jár a közalkalmazottnak. Egyik előfeltétele, hogy a jubileumi jutalomra jogosító időt közalkalmazottként a munkáltatónál töltse be. Amennyiben a jogosító időtartamot, tehát a 40 évet még nem érte el, de rendelkezik a jogviszony megszűnésekor legalább 35 év közalkalmazotti jogviszonnyal, a kifizetésre akkor szerez jogosultságot, ha legkésőbb a megszűnés időpontjában a Kjt. 37/B. § (1) bekezdése, illetve (3) bekezdése alapján nyugdíjasnak minősül. Rögzítette, hogy a felperes a kedvezményes öregségi nyugdíj iránti kérelmét 2012. április 19-én nyújtotta be, amely 2012. május 3-án hozott határozattal került megállapításra.

A Kjt. 37/B. § (2) bekezdése eltérést nem engedő módon írja elő, hogy a közalkalmazottat akkor kell és lehet nyugdíjban részesülőnek tekinteni, ha kérelmére a nyugellátást megállapították. Erre a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszűnése után került sor, ezért az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a Kjt. 78. § (4) bekezdésében írt feltételek nem álltak fenn, a felperes a közalkalmazotti jogviszony megszűnésekor nem minősült nyugdíjasnak.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Győri Törvényszék a 2.Mf.20.713/2012/7. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az alperest 553.500,- Ft jubileumi jutalom megfizetésére.

A törvényszék álláspontja szerint a munkaügyi bíróság a felhívott, irányadó jogszabályi rendelkezéseket normaszöveg szerint ugyan helyesen értelmezte, de a jogvitához kapcsolódóan a felek jogviszonyára ugyancsak irányadó normákat rögzítő Kollektív Szerződés 71. § rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával tévesen döntött a kereset elutasításáról. A törvényszék ezt pótolta és a Kollektív Szerződés 14. részének 71. §-ában rögzítetteket az eljárás anyagává tette.

Megállapította, hogy a jubileumi jutalom - jogi jellege szerint - a közalkalmazott részére alanyi jogon jár, amennyiben a jutalomra jogosító feltételeket megszerezte. Ezt rögzíti a Kjt. 78. § (1) bekezdése, illetve ezzel azonosan az alperes Kollektív

Szerződésének 71. § (1) bekezdése is. A Kjt. ugyanakkor különös szabályokat is megállapít a jubileumi jutalom előrehozott méltányos kifizetésére vonatkozóan akkor, amikor azt rögzíti, hogy ha az előrehozott nyugdíj feltételeivel rendelkező közalkalmazott kérése alapján felmentésére kerül sor, a megszűnés évében esedékes, illetve a 40 éves jubileumi jutalmat részére előrehozottan ki kell fizetni, amennyiben legalább 35 év közalkalmazotti jogviszonyban töltött idővel rendelkezik.

A törvényszék értelmezése szerint a Kjt. 78. § (4) bekezdéséhez kapcsolódóan a nyugdíjasnak minősülésre vonatkozó, perben vitatott normaszöveg - a Kjt. 37/B. §-a - alapvetően a nyugdíjazás feltételeivel való rendelkezést írja elő, amely a nyugdíj kérelemre való megállapításával, vagy akként teljesülhet ha az előrehozott nyugdíj feltételeinek fennállta esetén a közalkalmazott kérelmére a jogviszonya megszüntetésére felmentéssel kerül sor. [Kjt. 37/B. § (3) bekezdés a) pont] A peradatok alapján megállapítható volt, hogy a felperes a kedvezményes öregségi nyugdíj jogosultság életkori, valamint szolgálati idővel kapcsolatos feltételeivel rendelkezve kívánta a közalkalmazotti jogviszonyát lemondással megszüntetni.

A másodfokú bíróság érvelése szerint a Kollektív Szerződés funkciója a kedvezőségi elv alapján az, hogy a közalkalmazott részére kedvező eltérést eredményezzen a törvény szövegéhez képest. Ebből az elvből kiindulva az állapítható meg, hogy az alperes Kollektív Szerződése 71. § (3) bekezdése - amelynek szövege megegyezik a Kjt. 78. § (4) bekezdésével - nem emelte be a Kjt. 37/B. § (2)-(3) bekezdését a nyugdíjasnak minősülés további szabályozási feltételei közé és nem utalt egyértelműen és kifejezetten arra sem, hogy a közalkalmazotti jogviszony megszűnésekor csak a kérelemre, felmentéssel történő megszüntetés esetén lehetne érvényesíteni a jubileumi jutalomra vonatkozó igényt. A rendelkezés csupán a jogviszony megszűnését, illetve a Kjt. 37/B. § (1) bekezdése szerinti nyugdíjasnak minősülést rögzíti feltételként, amely további részletező szabályok nélkül csak akként értelmezhető, hogy az elvárás a nyugdíjazás feltételeivel való rendelkezés.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletével azonos tartalmú új határozat meghozatalát, valamint a felperes első-, másodfokú, továbbá felülvizsgálati költségben történő marasztalását. Kérte kötelezni továbbá a felperest, hogy az alperes által 2013. március 28-án jubileumi jutalom címén megfizetett 553.500,- Ft összeget, valamint az első- és másodfokú perköltség összegét az alperes késedelmi kamattal növelten fizesse vissza.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a Kjt. 78. §

(4) bekezdésében, illetve a 37/B. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat, továbbá jogszabálysértően gyakorolta a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt jogát, amikor a bizonyítékok értékelése során a Kollektív Szerződés téves értelmezése és a kedvezőségi elv alapján döntött.

Az alperes vitatta a törvényszéknek a Kjt. 37/B. § (1) bekezdésére vonatkozó értelmezését. Álláspontja szerint annak (1) bekezdése a) pontja az öregségi nyugdíjra való jogosultság feltételeire hivatkozik, a további pontok esetében kifejezetten úgy fogalmaz, hogy a közalkalmazott akkor minősül nyugdíjasnak, ha részére az ellátást jogerősen megállapították. A Kjt. normaszövegét és a Kollektív Szerződést együttesen kell értelmezni abban a vonatkozásban, hogy a közalkalmazott mikor jogosult a jubileumi jutalomra, ebből a szempontból a Győri Munkaügyi Bíróság döntése megfelelt a jogszabályoknak.

Vitatta a törvényszék ítéletének a Kollektív Szerződés 71.§ (2) bekezdése vonatkozásában kifejtett álláspontját is. Az adott rendelkezés nemcsak a kifizetés időpontjáról rendelkezett, hanem arról is, hogy a megszűnés évében esedékes jubileumi jutalom kifizetésére a Kjt. 30. § (1) bekezdés e) pontja esetében kerülhet sor. A jubileumi jutalomra való jogosultság feltétele ilyen esetben az, hogy felmentéssel szűnjön meg a közalkalmazotti jogviszony.

A Kollektív Szerződés 71. § (3) bekezdése valóban nem emelte be a Kjt. 37/B. § (2) és (3) bekezdését a nyugdíjasnak minősülés további jogszabályi feltételei közé és nem utalt kifejezetten arra, hogy azok alkalmazandók. Ez a pont azonban kifejezetten hivatkozik a Kjt. 37/B. § (1) bekezdésére, amely nem értelmezhető a (2) és (3) bekezdés figyelmen kívül hagyásával. A (2) bekezdés az (1) bekezdés értelmező rendelkezése, a (3) bekezdés pedig éppen a közalkalmazottakra vonatkozóan tartalmaz kedvezőbb feltételeket. Általános szabály ezen túl, hogy a Kollektív Szerződésben nem szabályozott kérdésekben az Mt. és a Kjt. rendelkezései az irányadók, így adott esetben a Kollektív Szerződés rendelkezése mellett a Kjt. 37/B. § (3) bekezdése is alkalmazandó.

Az alperes álláspontja szerint jelen eljárásban a kedvezőség elvének alkalmazása azt jelentené, hogy a kogens jogszabályi rendelkezéseket a munkavállaló javára, a közérdekkel szemben és a köztulajdon terhére eltérve értékeli a bíróság.

A felperes a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását, másrészt annak megállapítását kérte, hogy a kereseti kérelmében, továbbá a fellebbezésében írt jogszabályi hivatkozások mellett is megillette a jubileumi jutalom. Érvelése szerint a közalkalmazotti jogviszony fennállása alatt nem lehetett nyugdíjra jogosult, a következő naptól azonban az ellátást megállapították részére. Ezzel a

jogalkotó és az igénylő szándéka szerint is az ellátás folyamatosságának elve nem szenvedett sérelmet. A jogszabályok eltérő értelmezése álláspontja szerint azt jelentené, hogy amennyiben nyilvánvaló szándéka és akarata ellenére a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság egy kellő időben beadott kérelemre csak a jogviszony megszűnését követően hozza meg a határozatát, elesik a jubileumi jutalomra jogosultságtól. Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott közérdek sérelme az adott esetben nem vitathatóan az évtizedeket munkában töltött munkavállalók különös méltánylást érdemlő nyomós magánérdekével áll szemben, ami nem lehetett a jogalkotó érdeke.

A Kúria felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Kjt. 78. § (4) bekezdésében foglalt kedvezményes, 40 éves közalkalmazotti jogviszony esetén járó jubileumi jutalom folyósításának feltétele kettős. Az egyik feltétel a közalkalmazott jogviszonyának megszűnése és legkésőbb a megszűnés időpontjában nyugdíjasnak minősülése, a másik pedig, hogy a megszűnéskor a közalkalmazott legalább 35 év közalkalmazotti jogviszonnal rendelkezzen.

2012. január 1-jétől e körben a jogszabályok módosítására került sor. A Kjt. 78. § (4) bekezdése szerint ha a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonya - a fegyelmi elbocsátás büntetés, vagy a 25. § (2) bekezdés b) 1. pontja szerinti áthelyezés kivételével - megszűnik és legkésőbb a megszűnés időpontjában nyugdíjasnak minősül [37/B. § (1) bekezdés], továbbá legalább 35 évi közalkalmazotti jogviszonnal rendelkezik, a 40 éves közalkalmazotti jogviszonnal járó jubileumi jutalmat részére a jogviszony megszűnésekor ki kell fizetni.

A Kjt. 37/B. § (1) bekezdése szerint e törvény alkalmazása szempontjából a közalkalmazott akkor minősül nyugdíjasnak, ha

a) az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik (öregségi nyugdíjra való jogosultság),

b) az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt öregségi nyugdíjban részesül,

c) az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíj-segélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi felekezeti nyugdíjban, öregségi, munkaképtelenségi járadékban, növelt összegű öregségi,

munkaképtelenségi járadékban, vagy rokkantsági ellátásban részesül, vagy

d) a felmentésére a 30. § (1) bekezdés f) pontja alapján kerül sor. (2) bekezdés: A közalkalmazott akkor részesül az (1) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti ellátásban, ha az ellátást jogerősen megállapították.

A perben nem volt vitatott, hogy a felperes a törvényi feltételek közül a kedvezményes 40 éves jubileumi jutalomhoz szükséges mértékű közalkalmazotti jogviszonnal rendelkezett, ezért az volt az eldöntendő kérdés, hogy a közalkalmazotti jogviszonya megszűnésének időpontjában, azaz 2012. április 30-án nyugdíjasnak minősült-e.

A felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetésére nem munkáltatói felmentéssel került sor [Kjt. 37/B. § (1) bekezdés d) pont], jogviszonya az alperesnél lemondása alapján 2012. április 30-án szűnt meg.

A felperes 2012. április 19-én benyújtott kérelmére a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság 2012. május 3-án kelt határozatával május 1-jétől, azaz a jogviszonya megszűnését követően kezdődő időponttól állapította meg a felperes előrehozott öregségi nyugdíját.

A Kjt. 37/B. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés értelmező rendelkezés alapján a közalkalmazott akkor minősül nyugdíjasnak, ha az ellátást részére jogerősen megállapították.

A felperes részére az öregségi nyugellátást a jogviszonya megszűnése utáni időpontra állapították meg, így közalkalmazotti jogviszonya megszűnésének időpontjában nem, csak a következő naptól minősült nyugdíjasnak, ezért a kedvezményes jubileumi jutalomra való jogosultsága a törvényi feltételek hiányában nem volt megállapítható.

A Kjt. jubileumi jutalomra vonatkozó szabályaiak kogenssek, e jogcímen csak az részesülhet juttatásban, aki a törvény feltételeivel rendelkezik, attól sem a felek megállapodása, sem a Kollektív Szerződés nem térhet el.

Téves a Kollektív Szerződés kedvező ségi elv alapján történő alkalmazása a jubileumi jutalom feltételei tekintetében. A Kollektív Szerződés csak törvényi felhatalmazással térhet el a Kjt-től, ilyen felhatalmazást pedig e törvény a jubileumi jutalom vonatkozásában nem tartalmaz [Kjt. 2. § (2) bekezdés], ezért a Kollektív Szerződés csupán megismételheti a törvényi feltételeket. Következésképp egyes törvényi rendelkezések beemelése nek hiánya a juttatásra való jogosultság eltérő, kedvezőbb feltételeként nem értelmezhető.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogszabálysértő másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, míg a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét a felperes munkavállalói költségkedvezményére figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Az alperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére megfizetett 55.400,- Ft felülvizsgálati eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól visszaigényelheti az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

Budapest, 2013. november 20.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő